

R A P P O R T Nr. 105

Rapport uitgebracht ter aanvulling van de rapporten uitgebracht door de Belgische regering overeenkomstig de bepalingen van artikel 22 van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie betreffende de maatregelen die zijn genomen om uitvoering te geven aan de geratificeerde verdragen – Rapporteringscyclus 2017

26 september 2017

2.887

RAPPORT

Uitgebracht ter aanvulling van de rapporten uitgebracht door de Belgische regering overeenkomstig de bepalingen van artikel 22 van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie betreffende de maatregelen die zijn genomen om uitvoering te geven aan de

GERATIFICEERDE VERDRAGEN – RAPPORTERINGSCYCLUS 2017

x x x

RAPPORT VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

De Raad heeft zich op verzoek van het Bureau uit eigen beweging gebogen over het geheel van de in het kader van de rapporteringsoefening 2017 gevraagde rapporten, overeenkomstig de bepalingen van artikel 22 van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie.

Hij heeft in dat verband kennis genomen van de door de Belgische regering uitgebrachte rapporten betreffende de maatregelen die België heeft genomen om uitvoering te geven aan de geratificeerde verdragen.

De commissie Internationale Arbeidsorganisatie werd met de bespreking van dat vraagstuk belast.

Op verslag van die commissie heeft de Raad op 26 september 2017 zijn goedkeuring gehecht aan het volgende rapport, dat werd opgesteld ter aanvulling van de door de Belgische regering aan het IAB voorgelegde rapporten, onverminderd de respectieve standpunten die de verschillende organisaties zouden kunnen innemen in het kader van individuele rapporten over andere elementen van de onderzochte verdragen, overeenkomstig artikel 22 van het Statuut van de IAO.

A. INLEIDING

De Raad heeft zich op verzoek van het Bureau uit eigen beweging gebogen over het geheel van de in het kader van de rapporteringsoefening 2017 gevraagde rapporten, overeenkomstig de bepalingen van artikel 22 van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie.

De Raad herinnert eraan dat de internationale arbeidsnormen gepaard gaan met een stelsel van regelmatige controle om de toepassing van de verdragen die de lidstaten hebben geratificeerd te kunnen volgen.

Zo onderzoekt de commissie van deskundigen voor de toepassing van verdragen en aanbevelingen (CEACR) regelmatig hoe de verdragen worden toegepast; ze verzoekt de lidstaten om verduidelijking door middel van rechtstreekse vragen en formuleert opmerkingen wanneer ze dat wenselijk acht.

Als antwoord op die vragen en opmerkingen brengt de Belgische regering verschillende rapporten uit over de maatregelen die ze heeft genomen om uitvoering te geven aan de verdragen die ze heeft goedgekeurd.

Overeenkomstig artikel 23 van het Statuut van de IAO heeft de heer J. Vanthuyne, voorzitter van het directiecomité van de FOD WASO a.i., die rapporten bij brief van 27 juli 2017 aan de Raad bezorgd, zodat de sociale partners opmerkingen kunnen maken over de inhoud van die rapporten en de wijze waarop tegemoet wordt gekomen aan de verschillende verplichtingen die voortvloeien uit de IAO-verdragen.

Dit initiatiefrapport wordt ook uitgebracht overeenkomstig het verdrag nr. 144 over de tripartiete raadplegingen betreffende de internationale arbeidsnormen, volgens hetwelk raadpleging met name is vereist over alle vraagstukken die verband houden met de rapporten over de geratificeerde verdragen.

B. DRAAGWIJDTE VAN HET RAPPORT

De Raad herinnert eraan dat de Belgische sociale partners voortdurend nauw betrokken zijn geweest bij het geheel van de in de IAO vastgestelde processen. Die betrokkenheid houdt een heuse meerwaarde in ten opzichte van de autonome bijdragen van België, vanwege de genuanceerde inzichten die ze verschaffen dankzij hun expertise en bijzondere gevoeligheid op het vlak van de vaststelling en tenuitvoerlegging van het sociaal beleid in België.

Voor de Raad blijft het essentieel dat die betrokkenheid in stand wordt gehouden en wordt versterkt. De Belgische sociale partners en de diensten van de administratie van de werkgelegenheid werken daartoe sinds een aantal jaar nauw samen dankzij de transparantere, dynamischere en gerationaliseerdere tripartite raadplegingsprocedures die zijn doorgevoerd, rekening houdend met de mogelijkheden en verplichtingen van elkeen die verband houden met de oefening. Die raadplegingsprocedures beginnen ruimschoots vóór de regering de rapporten overhandigt met het oog op kwaliteitsvolle bijdragen, zowel wat betreft de duidelijkheid ervan als wat betreft de naleving van de door het IAB opgelegde termijnen.

Ondanks de inspanningen die de administratiediensten sinds verschillende jaren leveren om het raadplegingsproces vlotter te laten verlopen en de kwaliteit ervan te verbeteren, stelt de Raad vast dat er nog altijd allerlei obstakels zijn, die de ambitie die met zo'n oefening kan worden nagestreefd, aan banden legt.

Ten eerste worden de door de commissie van deskundigen voor de toepassing van verdragen en aanbevelingen gestelde vragen alsmaar talrijker en ingewikkelder. De vragen van de commissie zijn zo precies dat een aanzienlijk opzoekingswerk nodig is dat de administratiediensten niet altijd voor hun rekening kunnen nemen omdat er niet genoeg personeel aan de dossiers werkt.

Ten tweede wordt dat opzoekingswerk nog bemoeilijkt door het ingewikkelde institutionele bestel van België, dat bestaat uit tal van federale, gewestelijke en communautaire actoren tussen dewelke de bevoegdheden verdeeld zijn. Die verdeling van de bevoegdheden heeft met name tot gevolg dat er verschillende actoren op verschillende niveaus betrokken zijn bij de rapporteringsoefening. De uiteindelijke bijdrage van de Belgische regering hangt dan ook af van de welwillendheid en de antwoordcapaciteit van die actoren, wat in de loop der jaren tot een alsmaar zorgwekkendere situatie leidt: de moeilijkheid om de bijdragen samen te leggen, het gebrek aan samenhang van de bijdragen of het volstrekt uitblijven van bijdragen. Daardoor wordt het voor de administratiediensten steeds moeilijker om de rapporten tijdig af te werken en voor de Belgische sociale partners om op basis van die rapporten hun bijdragen te formuleren.

De Raad stelt bezorgd vast dat, ondanks zijn herhaaldelijke oproepen om een oplossing te vinden teneinde dat rapporteringsproces te vrijwaren, de situatie alsmaar erger wordt en de door België opgestelde rapporten wel eens aan kwaliteit zullen moeten inboeten.

Hij vraagt dan ook opnieuw dat de CEACR actief nadenkt over hoe de administratieve last voor de lidstaten kan worden verminderd en over hoe de oefening gerationaliseerd kan worden. Dat wordt sinds verschillende jaren besproken, niet alleen voor wat betreft de IAO-processen, maar heeft ook ruimer betrekking op het geheel van rapporteringssystemen in verband met de toepassing van de internationale verdragen.

In dat verband wijst de Raad erop dat de administratie van de werkgelegenheid in 2011 een seminarie had georganiseerd om na te denken over hoe de controlesystemen nieuw leven konden worden ingeblazen. Na afloop van dat seminarie werden meerdere denksporen aangereikt, waaronder met name de betrokkenheid van de internationale gemeenschap in de rapporteringsoefeningen, het gebruik van die rapporteringsinstrumenten voor wederzijds leren binnen de IAO-lidstaten, een omkadering en opvolging in een vroeger stadium van de toepassing van de normen.

Binnen het IAB wordt een gelijkaardige denkoefening gehouden. In de afgelopen tien jaar werden zo verschillende stappen gezet om de rapportering te rationaliseren.

Meer recent wordt die denkoefening voortgezet met het oog op het honderdjarig bestaan van de IAO; daarbij worden enerzijds de tools voor de controle op de toepassing van de normen onderzocht en worden anderzijds de bestaande normen gerationaliseerd en geharmoniseerd.

De Raad wenst dan ook dat de denkoefening van het IAB over de rapporteringscycli wordt voortgezet, zonder dat evenwel die noodzakelijke tool voor de opvolging van de IAO-instrumenten in vraag wordt gesteld.

Hij wil in dat verband gewag maken van zijn denkoefening om de verschillende rapporteringen meer te rationaliseren. Zo stelt de Raad het IAB voor in deze oefening daartoe de verschillende rapporten die op Belgisch nationaal niveau of op Europees niveau zijn opgesteld voor de bevoegdheden op Europees niveau, efficiënter te benutten door er rechtstreeks rekening mee te houden in zijn directe vragen en opmerkingen.

De Raad herinnert eraan dat die nieuwe werkmethode de samenhang van de verschillende op wereldvlak uitgebrachte rapporten ten goede zou komen en het rapporteringsproces dynamischer en rationeler zou kunnen maken, waarbij het werk van de administraties van de nationale regeringen en het IAB verlicht worden omdat vooraf behandeld materiaal wordt verstuurd. Dat zou tot slot bijdragen tot een vlottere en harmonieuzere werking.
